Sutuoktinių turto teisinis režimas

Malta

1 Ar šioje valstybėje narėje yra nustatytas teisinis sutuoktinių turto teisinis režimas? Kas juo numatyta?

Maltos valstybė šalims, norinčioms sudaryti santuoką pagal Maltos teisę, suteikia laisvę pasirinkti režimą, pagal kurį bus reglamentuojamas jų, kaip sutuoktinių, turtas. Tačiau pagrindinis sutuoktinių turto teisinis režimas Maltoje yra visiško įgyto turto bendrumo režimas. Šis režimas pagal įstatymą taikomas bet kuriai santuokai, nebent šalys, kurios jau yra susituokusios arba rengiasi tuoktis, viešame dokumente nusprendžia, kad jų turtas bus reglamentuojamas pagal kitą režimą, kuris neprieštarauja Maltos teisės esmei. Be visiško įgyto turto bendrumo režimo, kiti Maltoje galiojantys sutuoktinių turto režimai yra visiško turto atskirumo režimas ir atskirai administruojamo likusio turto bendrumo režimas.

Pagal įstatyminį sutuoktinių turto teisinį režimą – **visiško įgyto turto bendrumo režimą** – numatyta, kad viskas, ką šalys įgyja po santuokos sudarymo, priklauso bendram įgytam turtui ir atitinkamai priklauso abiem šalims vienodomis dalimis. Maltos teisėje konkrečiai numatyta, kas sudaro įgytą bendrą turtą, į jį neįtraukiamos kiekvienos šalies dovanos, paveldėtas turtas ir asmeninis turtas.

Pagal režimą, kurį šalys gali pasirinkti vietoje visiško įgyto turto bendrumo režimo, – **visiško turto atskirumo režimą** – numatyta, kad kiekviena šalis turi absoliučią teisę valdyti ir administruoti iki santuokos sudarymo ir po santuokos sudarymo įgytą turtą ir kitos šalies sutikimo nereikalaujama.

Pagal dar vieną režimą, kurį šalys gali pasirinkti vietoje visiško įgyto turto bendrumo režimo, – **atskirai administruojamo likusio turto bendrumo režimą** – numatyta, kad kiekvienas sutuoktinis turi teisę įgyti, valdyti ir administruoti turtą savo vardu, tarsi tai būtų išimtinai jam priklausantis turtas. Tačiau pagal šį režimą sutuoktiniams nėra užkertamas kelias įgyti bendrą turtą, kuris tokiu atveju būtų administruojamas bendrai.

2 Kaip sutuoktiniai gali susitarti dėl sutuoktinių turto teisinio režimo? Kokie formalūs reikalavimai taikomi šiuo atveju?

Pagal **visiško įgyto turto bendrumo režimą** pagrindinė taisyklė yra ta, kad abu sutuoktiniai privalo savo, kaip sutuoktinių, turtą valdyti ir administruoti bendrai. Tačiau pagal šį konkretų režimą Maltos teisėje skiriamas paprastas administravimas, t. y. tie veiksmai, kuriuos bet kuris iš sutuoktinių gali atlikti vienas, ir ypatingas administravimas, t. y. tie veiksmai, kuriuos abu sutuoktiniai turi atlikti bendrai. Maltos teisės normose išvardyti tik ypatingo administravimo veiksmai, ir viskas, kas nėra konkrečiai nurodyta teisės normose, laikoma paprastu administravimu. Todėl oficialus reikalavimas, kurio pagal visiško įgyto turto bendrumo režimą visada turėtų būti laikomasi, yra abiejų sutuoktinių sutikimas. Jeigu daiktinei ar asmeninei teisei į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą perduoti ar nustatyti nebuvo duotas šalių sutikimas, šalies, kuri nedavė sutikimo, prašymu veiksmą galima pripažinti negaliojančiu.

Pagal **visiško turto atskirumo režimą** bendra taisyklė yra ta, kad kiekvienas sutuoktinis turi teisę valdyti ir administruoti turtą savo vardu be kito sutuoktinio sutikimo.

Pagal **atskirai administruojamo likusio turto bendrumo režimą** bendra taisyklė yra ta, kad, kai sutuoktinis nusprendžia savo iniciatyva įgyti turtą, jis prieš tai neprivalo gauti kito sutuoktinio sutikimo, turtą įgijęs sutuoktinis turi teisę minėtą įgytą turtą valdyti ir administruoti savarankiškai. Kita vertus, kai abu sutuoktiniai ką nors įsigyja bendrai, laikoma, kad jie abu davė sutikimą ir todėl abu turi teisę minėtą įgytą turtą valdyti ir administruoti bendrai.

3 Ar yra laisvės susitarti dėl sutuoktinių turto teisinio režimo apribojimų?

Kai pasirenkamas **visiško įgyto turto bendrumo režimas**, sutuoktiniai privalo viską daryti kartu. Todėl jie neturi laisvės nuspręsti, kaip valdyti ir administruoti turtą, išskyrus teisę atlikti tuos paprasto administravimo veiksmus, kuriems nereikalaujama jų bendro sutikimo.

Kita vertus, kai pasirenkamas **visiško turto atskirumo režimas**, kiekvienas sutuoktinis gali su savo vardu registruotu turtu elgtis savo nuožiūra ir kitas sutuoktinis negali tam sukliudyti.

Pagal **atskirai administruojamo likusio turto režimą**, kai sutuoktinis įgyja turtą be kito sutuoktinio sutikimo, jis gali tą turtą laisvai valdyti be apribojimų. Tačiau jeigu turtas įsigyjamas abiejų sutuoktinių vardu, minėti sutuoktiniai negali turto valdyti savo nuožiūra, o turi veikti kartu.

4 Koks yra santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacijos) ar santuokos panaikinimo teisinis poveikis sutuoktinių turtui?

Galiojant **visiško įgyto turto bendrumo režimui**, teisės normose aiškiai numatyta, kad šis režimas veikia nuo santuokos sudarymo dienos ir baigiasi, kai santuoka panaikinama, t. y. nutraukiama. Be to, teisės normose numatyta, kad pradėjus gyventi skyrium gali būti prašoma teisinio turto padalijimo.

Atskirai administruojamo likusio turto bendrumo režimo atveju teisės aktuose numatyta, kad šis režimas, be kita ko, baigiasi nutraukus santuoką arba pradėjus gyventi skyrium.

Tačiau jeigu santuokai taikomas **visiško turto atskirumo režimas**, kiekvienas sutuoktinis, kurio santuoka pasibaigė, nesvarbu, ar pradėjus gyventi skyrium, ar pripažinus santuoką negaliojančia, toliau valdo ir administruoja savo vardu įgytą turtą.

Taigi, santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo ar santuokos pripažinimo negaliojančia pasekmės sutuoktinių turto atžvilgiu yra tokios, kad įgytą turtą sutuoktiniai pasidalija taikiu susitarimu arba jį padalija teismas savo sprendimu.

5 Koks yra vieno iš sutuoktinių mirties poveikis sutuoktinių turto teisiniam režimui?

Mirus vienam iš sutuoktinių, sutuoktinių turto teisinis režimas pasibaigia ir pradedami taikyti Maltos paveldėjimo teisės aktai, taigi, mirusio sutuoktinio turtas padalijamas įpėdiniams. Pagrindinis veiksnys, į kurį turi būti atsižvelgiama, yra tai, ar miręs asmuo yra sudaręs testamentą.

6 Kuri institucija turi kompetenciją priimti sprendimą byloje, susijusioje su sutuoktinių turto teisiniu režimu?

Kompetentinga institucija, sprendžianti su sutuoktinių turto teisiniais režimais susijusius klausimus, yra civilinių bylų teismas (Šeimos bylų skyrius).

7 Koks yra sutuoktinių turto teisinio režimo poveikis vieno iš sutuoktinių ir trečiosios šalies teisiniams santykiams.

Kai tarp sutuoktinių pradeda veikti sutuoktinių turto teisinis režimas, dėl jo susidaro teisinis ryšys tarp sutuoktinių ir – atitinkamais atvejais – trečiųjų šalių. Trečiosios šalys turi teisę įgyvendinti savo teises prieš sutuoktinius kartu arba – atitinkamais atvejais – atskirai, priklausomai nuo to, su kuo jos sudarė sutartį arba skolinius santykius.

8 Trumpas sutuoktinių turto padalijimo, įskaitant pasidalijimą, paskirstymą ir likvidavimą, tvarkos šioje valstybėje narėje aprašas.

Turto padalijimo procedūra paprastai atliekama tuo etapu, kai sutuoktiniai pradeda gyvenimo skyrium patvirtinimo arba santuokos nutraukimo procesą. Atliekant šias procedūras, reikalaujama, kad sutuoktiniai pirmiausia pradėtų sutuoktinių taikinimo procesą, o tik tada kreiptųsi į kompetentingą teismą. Jeigu sutuoktinių taikinimas pavyksta, sutuoktiniai gali išsiskirti taikiai – tuo atveju sutuoktiniai viešu dokumentu susitaria dėl savo tarpusavio teisių, dėl teisių į vaikus ir dėl sutuoktinių turto pasidalijimo, o tada viešą dokumentą patikrina kompetentingas teismas, siekdamas užtikrinti, kad būtų išlaikyta sutuoktinių teisių pusiausvyra. Kai šią sutartį patvirtina kompetentingas teismas, ją patvirtina notaras ir ji užregistruojama, kad galiotų visais teisės tikslais, taip pat trečiųjų šalių atžvilgiu.

Jeigu sutuoktinių taikinimo procedūra nepavyksta ir šalys nepasiekia taikaus susitarimo, jos turi pradėti teismo procesą kompetentingame teisme – teisme jos prašo panaikinti sutuoktinių turto teisinį režimą, kad minėtas turtas būtų joms padalytas. Kai kompetentingo teismo sprendimas tampa *res judicata*, minėtas sprendimas užregistruojamas, kad galiotų visais teisės tikslais, taip pat trečiųjų šalių atžvilgiu.

9 Kokia procedūra ir dokumentai ar informacija paprastai reikalingi nekilnojamojo turto registracijai?

Kad Maltoje būtų galima įregistruoti nekilnojamąjį turtą, pradinę sutartį dėl to nekilnojamojo turto parengęs notaras turi pateikti notarinio patvirtinimo pažymą viešam registrui, kad sutartis būtų patvirtinta notaro. Kai gaunama notarinio patvirtinimo pažyma, nekilnojamasis turtas įregistruojamas ir sutartis tampa privaloma sutarties šalims ir trečiosioms šalims.

Paskutinis naujinimas: 09/11/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.